

Aan de gemeenteraad

datum	18 mei 2021
behandeld door	Mw. A. Groffen
ons kenmerk	2021-0061750
doorkiesnummer	078 770 6350
Onderwerp	Proces Regionale Energiesstrategie Drechtsteden

Geachte mevrouw, heer,

Inleiding

Op 1 oktober 2020 heeft u de concept Regionale Energiesstrategie Drechtsteden (RES) vastgesteld en uw zienswijze hierop gegeven aan het Bestuurlijk Overleg RES (BO RES). Op hoofdlijnen kon u zich vinden in de inhoud en de nuchtere en realistische bijdrage. Als aandachtspunt gaf u mee dat onderzoek naar grootschalige opwek van duurzame energie in goede afstemming met de overige opgaven en ambities van Papendrecht moet plaatsvinden. Er waren zorgen over de haalbaar- en betaalbaarheid van de energietransitie en u vroeg expliciet aandacht voor het belang van het zorgvuldig meenemen van de samenleving in de vervolgtrajecten naar de Regionale Energiesstrategie (RES 1.0) en de Transitievisie Warmte (TVW 2021). De RES 1.0 en de TVW 2021 worden nu afgerond en gaan daarna de bestuurlijke besluitvorming in.

Doel van deze brief is om het proces voorafgaand aan de besluitvorming op 1 juli 2021 toe te lichten. We kijken terug op de uitgebreide participatietrajecten die doorlopen zijn en blikken kort vooruit naar het vervolg na 1 juli 2021. Deze informatie is ter kennisgeving voor de gemeenteraad.

Bestuurlijk traject

De RES 1.0 en de TVW 2021 hebben een sterke onderlinge samenhang en staan daarom beiden geagendeerd in de commissie Ruimte van 16 juni 2021. Voorafgaand aan de behandeling geeft de programmamanager RES Drechtsteden Joey Reedijk een presentatie over beide stukken. Besluitvorming vindt plaats in de raad van 1 juli 2021, waarna de RES 1.0 wordt aangeboden aan het Nationaal Programma RES (NP RES). Hiermee wordt voldaan aan de voorwaarde van NP RES dat op 1 juli 2021 elke RES-regio een vastgestelde strategie heeft. Alle reacties vanuit de gemeenten, waterschappen en provincie worden verzameld en meegezonden bij het indienen van de RES 1.0 bij het NP RES.

Samenhang RES 1.0 en TVW 2021

De Transitievisie Warmte is een lokaal product en moet vanuit het Nationale Klimaatakkoord uiterlijk 31 december 2021 zijn vastgesteld. De warmtetransitie vraagt om een strategie op regionale en lokale schaal voor een flexibel energiesysteem met diverse warmtebronnen. Onderdeel van de Energiesstrategie is de Regionale Structuur Warmte (RSW). Hier staat de aanbodzijde van warmte in beschreven en wordt inzicht gegeven in de beschikbare (boven)regionale warmtebronnen en onze bronnenstrategie. Voor een succesvolle warmtetransitie is het belangrijk om hierin inzicht te hebben. Vanwege deze nadrukkelijke samenhang hebben wij de TVW 2021 in afstemming met de regio gelijktijdig met de RES 1.0. (inclusief RSW) opgesteld en worden ze gelijktijdig aangeboden voor besluitvorming in uw raad.

Regionale Energiestrategie Drechtsteden (RES 1.0)

In het proces richting de RES 1.0 hebben we onderzocht hoe we tot een realistisch en gedragen bod en aanpak kunnen komen. Het moet niet alleen aansluiten bij de mogelijkheden van onze regio, maar ook bij de wensen en ideeën van onze inwoners. Het is tenslotte belangrijk dat we stappen nemen die op draagvlak kunnen rekenen. We hebben ruim de tijd genomen om een intensief participatieproces te doorlopen van drie rondes om inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden bij dit vraagstuk te betrekken. De samenleving stond centraal, iedereen kon meedenken en dat blijven we ook doen bij onze vervolgstappen.

Maatschappelijke participatie

Vanwege de corona-pandemie was het niet mogelijk om fysieke bijeenkomsten te organiseren. Alle activiteiten op het gebied van participatie vonden daarom online plaats. Dit was enerzijds een beperking, maar anderzijds bereikten we online ook andere (jongere) doelgroepen. Hiervoor maakten we gebruik van online bijeenkomsten via MS Teams en het energie-participatieplatform 'Denk mee!'. Het platform blijft ook na 1 juli 2021 bestaan.

Bestuurlijke participatie

Parallel aan de maatschappelijke participatie zijn ook de volksvertegenwoordigers van de tien overheden meegenomen in het proces en geconsulteerd op hun rol in drie lokale bijeenkomsten.

RES-regio Alblasserwaard

Het zoekgebied A15 grenst aan de RES-regio Alblasserwaard. Ter voorbereiding van de participatie zijn 1 op 1 gesprekken gevoerd met deze RES-regio en de raakvlakken verkend.

Grootschalige energieopwekking door zon en wind

Voor grootschalige energieopwekking door zon en wind is uitgebreid de tijd genomen tijdens het participatieproces. Het was van belang dat mensen de mogelijkheid hadden om hun ideeën, meningen en zorgen te delen. Ook waren er aparte sessies voor natuur en milieuorganisaties, voor direct omwonenden en voor grondeigenaren. Voor het onderzoeksgebied langs de A15 is geen draagvlak voor windmolens. Het onderzoeksgebied is na alle gesprekken teruggebracht tot een strook langs de Betuweroute om de mogelijkheden voor zonnevelden te onderzoeken.

Transitievisie Warmte (TVW 2021)

In de TVW 2021 beschrijven we op lokaal niveau hoe de gemeente samen met stakeholders de warmtevraag in de gebouwde omgeving op een aardgasvrije en duurzame manier kan invullen en in welk tempo dat zal verlopen. Het besluit over de TVW 2021 is geen definitief besluit voor een einddatum om volledig aardgasvrij te zijn. Het is ook geen besluit tot hoge kosten achter de voordeur. Het is een besluit voor een richting die we na 1 juli 2021 gaan verkennen.

In het proces richting de TVW 2021 hebben we vanaf oktober 2020 samen met de samenleving en samenwerkingspartners onderzocht binnen welk kaders we de transitie naar een aardgasvrij Papendrecht willen vormgeven. Net als bij de RES 1.0 vond de participatie met de samenleving en samenwerkingspartners online plaats.

Maatschappelijke participatie

Uit de reacties op het platform komt een algemeen beeld naar voren dat het onderwerp leeft, men er al mee bezig is, maar ook dat mensen een aantal concrete zorgen hebben. De belangrijkste zorgen waren de betaalbaarheid van de transitie, het behouden van wooncomfort en het behouden van keuzevrijheid in het kiezen van het warmtealternatief. Ook kwam naar voren dat de financiële investering ervoor zorgt dat mensen afzien van het toebrengen van isolatie aan de woning. Subsidies en leningen zouden het aantrekkelijk maken om toch over te gaan op isoleren. Lagere energiekosten is de belangrijkste reden om de woning te isoleren. Deze uitkomsten zijn meegenomen als input voor de concept TVW 2021.

Naast gesprekken met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, zijn we ook in gesprek gegaan met gemeentelijke samenwerkingspartners binnen de warmtetransitie. In vijf workshopsessies zijn met medewerkers van de gemeente, Stedin, Woonkracht 10 en HVC onderzocht wat de meest kansrijke warmteopties zijn per wijk op basis van de opgehaalde criteria als haalbaarheid en betaalbaarheid.

Bestuurlijke participatie

De gemeenteraad heeft in de commissie Ruimte van 10 maart jl. kunnen aangeven wat zij belangrijk vinden in deze warmtransitie. De opmerkingen en reacties vanuit de commissie zijn waar mogelijk en passend verwerkt in de concept TVW 2021.

Hoe verder na 1 juli 2021?

De RES is een strategische verkenning. De opgaven en ambities uit de RES krijgen juridische status in de verankering in het instrumentarium van de Wet Ruimtelijke Ordening of Omgevingswet.

Na vaststelling van de TVW 2021 hebben we een afwegingskader waarmee we het vervolgesprek kunnen voeren in de wijk. De eerste stap hierin is inzetten op maatregelen die altijd passend zijn ongeacht welke duurzame warmteoptie de voorkeur heeft. We vervolgen daarom onze acties rondom het aantrekkelijk maken van isoleren van de woning en aanschaf van zonnepanelen voor duurzame opwek.

Een wijkuitvoeringsplan geeft aan hoe de gemeente van plan is om een wijk of een deel van de wijk van het aardgas af te halen en over te stappen naar een duurzame manier van verwarmen. Bewoners, overige gebouweigenaren en andere belanghebbenden in de wijk worden bij het opstellen van wijkuitvoeringsplannen nauw betrokken. Pas in een wijkuitvoeringsplan maakt u als raad de definitieve keuze over hoe en wanneer de wijk aardgasvrij wordt

Het aardgasvrij maken van wijken met een wijkuitvoeringsplan is op grote schaal nog niet haalbaar en betaalbaar. We starten met het opstellen van wijkuitvoeringsplannen voor clusters in de wijken waar gesubsidieerde pilots door WK10 plaatsvinden met de Subsidierегeling Aardgasvrije Huurwoningen (SAH). Hierbij kijken we of er koppelkansen zijn met het andere vastgoed.

Het tempo van de verdere uitvoering hangt af van de financiële kaders die vanuit het Rijk ontwikkeld worden. Maar we beginnen niet op nul. We organiseerden acties vanuit de RRE-subsidie als cadeaubonnen voor kleine energiebesparende maatregelen, duurzame wijkaanpakken met energiescans en groepsaankopen isolatie en zonnepanelen. Daar gaan we ook dit jaar mee door vanuit de RREW-subsidie. We kiezen bewust om stappen te zetten waar het kan of wettelijk is verplicht en we maken een pas op de plaats als het gaat om stappen die nog niet haalbaar en betaalbaar kunnen worden gezet.

De Nederlandse politiek heeft een doel vastgesteld: in 2030 stoten we in Nederland bijna de helft (49%) minder broeikasgassen uit dan we in 1990 deden. Of dat een realistisch doel is wordt de komende jaren pas duidelijk. We zijn op weg, maar de weg moet nog verder worden aangelegd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouder van Papendrecht,
de secretaris

de burgemeester,

J.M. Ansems

A.J. Moerkerke